

Idegenforgalmunk fejlődése

Hazánk nemzetközi aktív idegenforgalma az 1960 óta eltelt tizenkét év alatt közel tizenkétszeresére, ezen belül a beutazó külföldiek száma több mint tizenegyszeresére emelkedett. 1960-ban még csak alig több mint félmillió külföldi kereste fel hazánkat, 1971-ben pedig számuk meghaladta a 6,1 milliót. Ez utóbbiból 3,5 millió volt a beutazó és 2,6 millió az átutazó, ún. tranzitutas.

A beutazók számának ilyen nagymérvű emelkedése a hazánk iránti érdeklődés fokozódását, valamint nemzetközi kapcsolataink erősödését bizonyítja. Az

átutazóforgalom állandó fejlődése pedig arra utal, hogy egyre jobban ki tudjuk használni hazánk kedvező földrajzi fekvéséből és a szomszédos országok idegenforgalmának fellendüléséből származó lehetőségeinket.

Számottevően járult hozzá külföldi idegenforgalmunk növekedéséhez a korábbi évekénél lényegesen jobb idegenforgalmi felkészültségünk, a kulturált elhelyezési lehetőségek növelése és egyéb szolgáltatások mértékének emelése.

Érdemes áttekinteni külföldi idegenforgalmunk adatait.

1. sz. tábla

Magyarország idegenforgalmának alakulása 1960 és 1971 között

Év	A beutazó		Az átutazó		Az összes	
	külföldi állampolgárok száma					
	1000 fő	Index: 1960 = 100	1000 fő	Index: 1960 = 100	1000 fő	Index: 1960 = 100
1960	244,4	100,0	280,2	100,0	524,6	100,0
1961	336,7	137,8	328,8	117,3	665,5	126,9
1962	464,0	189,9	310,5	110,8	774,5	147,6
1963	584,7	239,2	336,3	120,0	921,0	175,6
1964	1302,3	532,9	497,6	177,6	1799,9	343,1
1965	1318,9	539,6	816,6	191,4	2135,5	407,1
1966	1603,5	656,1	1422,3	507,6	3035,8	578,7
1967	2419,9	990,1	1916,0	683,8	4335,9	826,5
1968	2404,4	983,8	1902,8	679,1	4307,2	821,0
1969	3001,7	1228,2	3067,4	1094,7	6069,1	1156,9
1970	3596,4	1471,5	2723,2	971,9	6319,6	1204,7
1971	3513,1	1437,4	2590,4	924,5	6103,5	1163,5

Az elmúlt évben mind a beutazók, mind az átutazók száma, az 1970. évihez viszonyítva némileg csökkent. Ennek az az oka, hogy Jugoszláviából 860,2 ezerrel (51,8%-kal), Bulgáriából pedig 45,9 ezerrel (14%-kal) kevesebben érkeztek hozzánk, mint a megelőző évben. A többi szocialista és nem szocialista országból Magyarországra látogatók száma jelentős mértékben emelkedett,

de az emelkedés mennyisége együttesen sem fedezte a jugoszláv és bolgár visszaesést.

Külföldi idegenforgalmunk nagyobb részét a szocialista országokból érkezők képviselik. 1971-ben a beutazó és átutazó összes külföldiek 85,7 százaléka jött a szocialista országokból. A szocialista országok részesedése hazánk idegenforgalmában az elmúlt évben sorrendben a következő volt:

Csehszlovákia több mint 2,8 millió, Jugoszlávia 801 ezer, az NDK 424 ezer, Bulgária 283 ezer, Románia 243 ezer és a Szovjetunió 178 ezer vendéggel vett részt idegenforgalmunkban. Csehszlovákiából 269 ezerrel (10,6%-kal), az NDK-ból 116 ezerrel (37,3%-kal), Lengyelországból 110 ezerrel (29%-kal), Romániából 47 ezerrel (24%-kal), a Szovjetunióból pedig 10 ezerrel (5,8%-kal) érkeztek többen, mint az előző évben.

A nyugati országok közül Ausztria és az NSZK részesedése a legnagyobb idegenforgalmunkban: Ausztriából 238 ezren, az NSZK-ból 267 ezren látogattak el Magyarországra 1971-ben. E két országból jött vendégek száma együttesen a nem szocialista vendégforgalomnak több mint kétharmadát adta, és 21,5 százalékkal meghaladta az előző évit. De dinamikusan fejlődnek az Egyesült Államok polgárainak magyarországi utazásai is. A múlt esztendőben 59 ezren látogattak el hozzánk, 5,1 ezerrel (9%-kal) többen, mint 1970-ben.

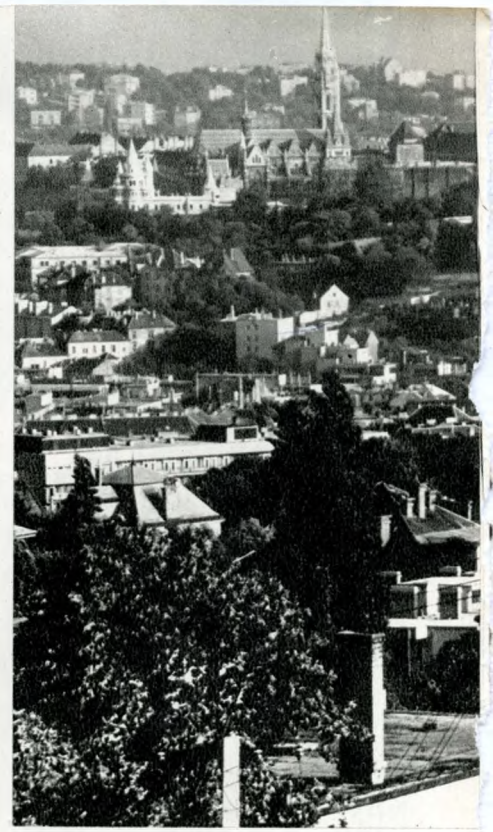
A magyar állampolgárok külföldi látogatásai is megszorodtak. Ma az ország lakosságának tiz százaléka minden évben hosszabb-rövidebb időt külföldön tölt, szemben az 1960. évi három százalékkal. Magyar állampolgárok 1971-ben 1,1 millió esetben utaztak külföldre; 82%-uk szocialista országokba.

Budapest idegenforgalma

Idegenforgalmunk nagyságát tekintve Budapest áll az élen: a külföldi vendégforgalom zöme a fővárosban bonyolódik le. A külföldről Budapestre látogatók szá-

ma évenként meghaladja a főváros lakosságának másfélszerezését.

Fővárosunk — előnyös fekvése, kellemes éghajlata, gyógyfürdői, történeti, városépítészeti és egyéb művészeti emlékei mellett — a kultúra, a sport, az üdülés és a szórakozás változatos lehetőségeit biztosítja vendégeinek. Ezért mind a szocialista, mind a nyugati országokból érkezők számára Budapest jelenti az elsődleges magyarországi úticélt. Budapest központi fekvéséből következik, hogy a legtöbb külföldinek — akár vasúton vagy közúton, akár légiútvonalon érkezik — még akkor is Budapestet keresztül

BUDAPEST

910.2

17 JUN

Csigó László févetelei

vezet az útja, ha utazásának végső célja az ország valamelyik más területe, helysége. A Magyarországra beutazó összes külföldinek mintegy 70–80 százaléka huzamosabb ideig, vagy átutazása alkalmával több-kevesebb napon át Budapesten tartózkodik. Különösen a gépjárművel érkezőknél tapasztalható, hogy vidéki kirándulásait Budapestről bonyolítják le.

1971-ben a be- és átutazó külföldieknek már több mint 50 százaléka gépjárművel érkezett hazánkba, míg 1960-ban csak 16,2 százaléka.

A fővárosból 1971-ben 467 ezer magyar állampolgár utazott kül-

földre; 336 ezerrel több, mint 1960-ban.

A Budapestet felkereső külföldi vendégeink számáról rendelkezésre álló adatok elsősorban a szervezett szálláshelyeken elszállásoltakra terjednek ki. Ám a külföldiek egy része rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél száll meg, vagy szállás igénybevétele nélkül utazik tovább. Ezért a fővárost felkereső külföldi vendégek száma részben a határstatisztikákra épülő, becsült adat.

Budapest külföldi idegenforgalmának nagyarányú emelkedését tükrözik a szállodák és egyéb szervezett szálláshelyek vendégforgalmi adatai is.

2. sz. tábla

Szállodák és egyéb szálláshelyek külföldi vendégforgalma

Év	Budapesti szálláshelyeket igénybevevett külföldiek száma összesen		Az összesből			
	fő	Index: 1960 = 100	szállodákban		egyéb szálláshelyeken	
			megszálltak száma			
	fő	Index: 1960 = 100	fő	Index: 1960 = 100	fő	Index: 1960 = 100
1960	136 155	100,0	130 859	100,0	5 296	100,0
1961	170 411	125,2	167 878	128,3	2 533	47,8
1962	190 469	139,9	188 213	143,8	2 256	42,6
1963	208 401	153,1	194 891	148,9	13 510	255,1
1964	375 665	275,9	248 860	190,2	126 805	2394,8
1965	505 901	371,6	302 732	231,3	203 169	3837,0
1966	591 038	431,1	312 531	238,8	278 507	5259,8
1967	584 587	429,4	357 562	273,2	227 025	4287,5
1968	586 079	430,4	374 152	285,9	211 927	4002,4
1969	691 023	507,5	452 635	345,9	238 388	4502,1
1970	797 737	585,9	522 933	399,6	274 804	4588,9
1971	851 605	625,5	553 054	422,6	298 551	5637,2

A fővárosi szállodákban és egyéb adatszolgáltatásra kötelezett szálláshelyeken megszállt külföldi vendégek száma 1971-ben 851,6 ezer volt; 6,8 százalékkal több, mint 1970-ben. Közül kétharmaduk: 553 ezer vendég szállodákban szállt meg, azaz 5,8 százalékkal többen, mint 1970-ben. A szervezett szálláshelyeket igénybevevő külföldi vendégek közül a szocialista országokból érkezők 54 százaléka, a nem szocialista országokból érkezőknek pedig több mint 80 százaléka szállodákban szállt meg.

A fővárosi szállodák férőhelyeinek száma tizenkét év alatt 131,3 százalékkal (4655 férőhellyel) növekedett, ugyanakkor a szállodákban megszállt külföldi vendégeké 322,6 százalékkal. A szállodai férőhelykapacitás bővítése — az utóbbi években felépült új szállodák ellenére — megközelítően sem tudta követni a külföldi idegenforgalom növekedésének arányát. A fővárosi szállodák kiadható férőhelyeinek száma 1960-ban 3544 volt, 1971 végén 8199 — de ez a szállodai kapacitás sem felelt meg a szükségletnek. Ennek következménye, hogy a belföldi idegenforgalomban részt vevők még mindig kiszorultak a szállodák-ból.

A szállásigények kielégítését igen nagymértékben segítik az egyéb szálláshelyek (fizetővendégszolgálat, kempingek, turista szállók és egyes időszakokban a diákotthonok), amelyeknek száma az 1960. évi 552-ről 1971-ig 13 807-re növekedett. Ezek közül, az elhelyezési lehetőségek nagyságát véve figyelembe, első helyen a fizetővendégszolgálat áll; sőt a szállodák-ból kiszoruló belföldi vendégek is ezt az elhelyezési formát választják. A fizetővendégszolgálat férőhelyeinek száma 1971-ben 10 414 volt, 23,8 százalékkal (2004 férőhellyel) több, mint a megelőző évben.

A külföldi vendégek tartózkodási ideje

Az idegenforgalom gazdasági jelentőségének megítélése szempontjából a külföldiek tartózkodási idejének a vendégek számánál is nagyobb jelentősége van. Különösen így van ez Budapesten, ahol igen jelentős az ún. hivatalos vagy üzleti idegenforgalom. Mivel az üzleti idegenforgalomban részt vevők lényegesen több pénzt költenek, mint általában a külföldi turisták, ezért az egy külföldi vendégre jutó átlagos pénzköltés a fővárosban a legmagasabb.

A 3. számú tábla adatai a budapesti szállodákban és egyéb szál-

láshelyeken az utóbbi tizenkét évben megszállt külföldi vendégek tartózkodási idejének alakulásáról tájékoztatnak.

galmi mérleg egyenlegét.

egyenleg pozitív, ez kedvezően hat egész népgazdaságunk fejlődésére. 1971. évi idegenforgalmi

3. sz. tábla

A budapesti szállodákban és egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégnapok száma

Év	A külföldiek által eltöltött vendégnapok száma összesen	Index: 1960 = 100	Az összesből:		Egy vendégre jutó vendégnapok száma	
			szállodákban	egyéb szálláshelyeken	szállodákban	egyéb szálláshelyeken
			eltöltött vendégnapok száma			
1960	500 548	100,0	480 089	20 459	3,7	3,9
1961	574 282	114,7	568 577	5 705	3,4	2,3
1962	627 266	125,3	620 352	6 914	3,3	3,1
1963	700 947	140,0	665 960	34 987	3,4	2,6
1964	1 069 036	213,6	784 757	284 279	3,2	2,2
1965	1 377 839	275,3	917 928	459 911	3,0	2,3
1966	1 651 336	329,9	937 984	713 352	3,0	2,6
1967	1 527 144	305,0	997 364	529 780	2,8	2,3
1968	1 575 827	314,8	1 049 095	526 732	2,8	2,5
1969	1 791 407	357,9	1 208 494	582 913	2,7	2,4
1970	2 094 425	418,4	1 378 319	716 106	2,6	2,6
1971	2 370 726	473,6	1 474 196	896 530	2,7	3,0

A szállodákban és egyéb adatszolgáltatásra kötelezett szálláshelyeken megszállt külföldiek tartózkodási ideje 1960 és 1970 között kisebb arányban növekedett, mint a szervezett szálláshelyeket igénybevevő külföldiek száma. Ennek következtében ugyanezen időben az egy vendégre jutó átlagos tartózkodási idő fokozatosan csökkent. Az átlagos tartózkodási idő csökkenése az idegenforgalom fejlődésének velejárója; ez az ún. mozgó turizmussal függ össze. Az utóbbi évtized idegenforgalmában az egy meghatározott úticél helyett mindinkább a körutazás, minél több város, helység meglátogatása dominál, hiszen a fejlett közlekedés erre lehetőséget nyújt. Az elmúlt évben vendégeink átlagos tartózkodási ideje a szállodákban 2,7 nap volt, az egyéb szálláshelyeken elérte a 3 napot — szemben az 1970. évi 2,6 nappal.

Az idegenforgalom gazdasági jelentősége

Mind nagyobb mértékben kibontakozó idegenforgalmunk gazdasági kihatása egyre nagyobb jelentőségű. Különösen fontosak számunkra az idegenforgalom keretében a nyugati országokból származó valutabevételek, mert hozzájárulnak a tőkésországokból származó import bonyolításához.

A külföldiek által behozott, és hazánkban elköltött összegek önmagukban nem mutatják ennek az ágazatnak a fizetési mérlegre gyakorolt hatását. Az aktív idegenforgalom gazdasági eredménye csak a passzív, tehát belföldről külföldre irányuló utasforgalom gazdasági következményeivel egybevetve adja az idegenfor-

mérlegünk ilyen vonatkozásban is pozitív, mert az idegenforgalmi bevételek szocialista és nem szocialista devizákban egyaránt meghaladták a kiadásokat, és az egyenleg az előző évihez viszonyítva jelentős emelkedést mutat.

Külföldi idegenforgalmunk növekedése nemcsak az ország gazdasági életére kedvező; a külföldi turistáktól származó bevételek teszik lehetővé a mi külföldre utazásainkat is.

Az idegenforgalmi szolgáltatások fejlesztése

Mivel az idegenforgalmi látogatottság összefügg a fogadóképességgel, a szállodai férőhelyek számának további növelése mellett feltétlenül szükséges gyors ütemben fejleszteni a kapcsolódó szolgáltatásokat is (kereskedelmi és vendéglátóipari üzletek, újabb szórakozási lehetőségek). A negyedik ötéves terv időszakában a vendéglátóipari üzemek és szórakozóhelyek fejlesztése zömében a szállodai építkezésekhez kapcsolódik. Ezen a téren

előrelépés történt: 1971-ben új szállodák, éttermek, szórakozóhelyek és presszók nyitottak a fővárosban. A Volga Szálló — 314 szobában 747 ágygal, 300 személyes étteremmel, 150 személyes műsoros éjszakai mulatóval, presszóval és drinkbárral — 1971. augusztus 20-án nyit meg. Ugyancsak a múlt évben, december végén kezdte meg üzemelését az új EMKE Szálló, 80 szobában 150 férőhellyel. Befejezés előtt áll a szálloda alagsorában egy 234 vendéget befogadó éjszakai szórakozóhely. A harmadik szálló, amely 1971-ben nyit meg: a Hotel Wien. Ebben a szállodában 240 férőhely van; étterem és drinkbár működik. A negyedik ötéves terv időszakában még a következő szállodák átadására kerül sor: 1972-ben nyílik meg a 360 férőhelyes Olimpia Szálló, étteremmel, bisztróval és drinkbárral, 1974 elején pedig a hárshegyi kemping területén építés alatt álló, 300 férőhelyes Európa Szálló.

E tervididőszakban kezdik el a Mátyás templom mellett létesülő Hilton Szálló építését: az építkezés befejezése azonban áthúzódik a következő ötéves terv idejére.

A Belváros folyamatban levő rendezése növeli a turisták igényeinek kielégítésére alkalmas kereskedelmi egységek számát és minőségét.

Az idegenforgalom fejlesztésén belül igen fontos a gyógy-idegenforgalom megindítása és növelése. Ebből a célból még a negyedik ötéves terv időszakában megkezdik a Margitszigeten egy új gyógyfürdő és szálloda építését. A Gellért Szálló múlt évben befejezett rekonstrukciója során a szanatóriumi férőhelyek száma 125-tel gyarapodott.

Mindezen fejlesztések várhatóan jelentős mértékben hozzájárulnak idegenforgalmunk további emelkedéséhez és a devizabevétel növeléséhez.

Börcsök Mária

Kétezer tulipán

Üvegöld füveken
hártyás fénykelyhek égnek.
Kétezer tulipán
indul a sötét égnek.
Kozmikus sugáreső
áztatja az utat,
s lobognak mint az őrtüzek
fehér szökőkutak.